

Сучасні проблеми оцінки агрокліматичних ресурсів (вибіркова компонента)

Ступінь вищої освіти – другий (бакалаврський)

Освітньо-наукова програма: «Гідрологія і комплексне використання водних ресурсів» Спеціальність: Е4 «Науки про Землю»

Курс навчання: 2, семестр 3

Кількість кредитів: 3 кред. ЄКТС/ 90 годин

Мова викладання: українська

Дні, час, місце: вул. Львівська, буд. 15, НЛК №1, за розкладом

Консультації: вул. Львівська, буд. 15, НЛК №1, к. 231,
щотижнево за розкладом

СИЛАБУС

Викладач:	кандидат географічних наук, доцент <i>Кирнасівська Наталія Василівна</i>
------------------	---

Кафедра:	агрометеорології та агроекології
Контактна інформація:	nkirmasivska@gmail.com

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися через вказаний e-mail та очні зустрічі на консультаціях.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою дисципліни є: поглиблене вивчення теоретичних основ сучасних агрокліматичних досліджень та районування територій в різному масштабі, просторового осереднення з метою агрокліматичного обґрунтування оптимізації розміщення сільськогосподарського виробництва

Завданням дисципліни є: здатність використовувати базові теоретичні знання з агрокліматології для визначення агрокліматичних показників; агрокліматичного районування територій різного масштабу просторового осереднення; оцінки бонітету клімату для забезпечення потреб сільськогосподарського виробництва

Пререквізити: Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях, отриманих студентами під час вивчення попередніх курсів, зокрема «Екологічний менеджмент та аудит», «Геоінформатика та ГІС», «Вплив кліматичних змін на водне господарство України», «Антропогенна гідрологія», «Сільськогосподарські гідротехнічні меліорації з основами експлуатації водогосподарських об'єктів».

Постреквізити: -.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати методи визначення агрокліматичних показників, які застосовуються для оцінки ресурсів світла, тепла і вологи у діяльному шарі; методи визначення агрокліматичних показників, яким притаманна чутливість до типів та видів неоднорідної підстильної поверхні; сучасні методи оцінки біокліматичного потенціалу територій; методи агрокліматичного районування територій різного масштабу просторового осереднення; методики різномасштабного картографування агрокліматичних показників.

вміти проводити розрахунки ресурсів світла, тепла і вологи у діяльному шарі; здійснювати розрахунки перерозподілу агрокліматичних ресурсів діяльного шару під впливом неоднорідностей підстильної поверхні; проводити розрахунки біокліматичного потенціалу територій для різних сільськогосподарських культур в умовах неоднорідної підстильної поверхні; виконувати загальне і спеціалізоване агрокліматичне районування територій у різному масштабі осереднення; виконувати картографування агрокліматичних показників.

володіти: навичками розрахунків показників ресурсів світла, тепла, вологи у діяльному шарі та біокліматичного потенціалу територій; виконувати агрокліматичне районування територій в різному масштабі осереднення та картографування агрокліматичних показників.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс буде викладений у формі лекційних (16/8 год.) та практичних (14/6 год.) занять, організації самостійної роботи студентів (60/76 год.) відповідно для очної/заочної форм навчання.

Зміст навчальної дисципліни

Тема	Зміст	
1. Оцінка агрокліматичних ресурсів діяльного шару	Поняття про діяльний шар та його гідротермічний режим. Показники агрокліматичних умов діяльного шару. Методи розрахунку температури діяльного шару. Оцінка теплових ресурсів ґрунтів як частини діяльного шару.	Обговорення, усне опитування, тестування
2. Оцінка просторового перерозподілу агрокліматичних ресурсів під впливом елементів підстильної поверхні.	Фізичні закони формування мікрокліматів. Просторовий перерозподіл температури діяльного шару. Просторова мінливість термічного режиму ґрунту в умовах горбистого рельєфу.	Обговорення, усне опитування, тестування
3. Сучасні методи оцінки біокліматичного потенціалу територій з неоднорідною підстильною поверхнею.	Поняття «бонітет клімату». Існуючі методи оцінки біокліматичного потенціалу територій. Картографування показників біокліматичного потенціалу територій.	Обговорення, усне опитування, тестування
4. Фітоклімат сільськогосподарських полів	Особливості переносу сонячної енергії в рослинному покриві. Вплив архітекtonіки різних культур на зміну складових теплового балансу. Фітокліматична мінливість вітрового потоку, температури і вологості повітря. Особливості режиму зволоження ґрунту на сільськогосподарських полях. Тепловий баланс і фітокліматична мінливість термічного режиму культурних рослин.	Обговорення, усне опитування, тестування
5. Агрокліматичне районування територій регіонального та локального рівнів	Методи загального агрокліматичного районування територій. Методи спеціалізованого агрокліматичного районування. Агрокліматичне районування територій з неоднорідною підстильною поверхнею. Тематичне та комплексне картування агрокліматичних ресурсів.	Обговорення, усне опитування, модульна контрольна робота №1

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Кирнасівська Н.В., Шелестюк О.Г. Агрокліматична оцінка біокліматичного потенціалу Вінницької області в умовах змін клімату. *Екологічні науки: науково-практичний журнал*. К.: Видавничий дім «Гельветика», 2023. № 3(48). С. 71-77
2. Кирнасівська Н.В. Оцінка природно-ресурсного потенціалу території Вінницької області стосовно вирощування сільськогосподарських культур / Відновлення природно-ресурсного потенціалу та стійкості екосистем: колективна монографія. Полтава, 2023. Розділ у монографії. с. 51 - 64.
3. Кирнасівська Н.В., Шулякова І.Г. Агрокліматична оцінка клімату ґрунтів Північного Причорномор'я на прикладі кукурудзи. *Український гідрометеорологічний журнал*, 2020. Вип. 26. с. 17-27
4. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни “Сучасні проблеми оцінки агрокліматичних ресурсів та районування” для студентів першого року навчання денної та заочної форм за спеціальністю 103 «Науки про Землю», рівень вищої освіти «магістр»/ укл. к.геогр.н., доц. Кирнасівська Н.В. Одеса, ОДЕКУ, 2020 р. 32 с.
5. Ляшенко Г.В. Сучасні проблеми оцінки агрокліматичних ресурсів та районування: навчальний посібник. Одеса: ОДЕКУ, 2016. 120 с.
6. Кирнасівська Н.В., Агрокліматична оцінка та районування біокліматичного потенціалу території Одеської області. *Наукові праці українського науково-дослідного гідрометеорологічного інституту*. 2016. Вип. 269. с. 158-166

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://lib.onu.edu.ua> – Наукова бібліотека Одеського національного університету
2. <http://www.nbuv.gov.ua/portal> – Наукова періодика України. Сторінка відкритого доступу Національної бібліотеки України ім. В Вернадського
3. <http://www.eprints.library.odeku.edu.ua> – Репозитарій ОДЕКУ
4. <http://dpt02s.odeku.edu.ua/course/view.php?id=82> Електронний навчальний курс дисципліни «Сучасні проблеми оцінки агрокліматичних ресурсів»

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – залік.

Проведення контролю результатів навчання здобувачів відбувається відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова URL: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного

університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або семінарському занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.